

Tysiąc Penanów musi opuścić domy

22 czerwca 2011

MALEZJA. Ponad 1000 członków ludu Penan, polegających na łowiectwie, zbieractwie i drobnej uprawie, zostanie zmuszonych do opuszczenia swoich domów aby umożliwić uruchomienie elektrowni wodnej Murum oraz realizację innych autorytarnych przedsięwzięć malezyjskich notabli. Penanowie są przeciwni tej decyzji ale nie dano im wyboru: malezyjskie władze i rząd stanu Sarawak, w którym mieszkają, poleciły im przeniesienie się do innej części terytorium przodków.

Rząd podjął taką decyzję, odsprzedając równolegle znaczną część ziem plemienia malezyjskiej firmie Shin Yang, która zamierza wyciąć znaczne połacie lasu i utworzyć ogromne plantacje palmy oleistej.

Penanowie utrzymują, że Shin Yang wchodzi na ich ziemie nielegalnie, bez zgody tradycyjnych właścicieli. Obawiają się dalszej deforestacji, zniszczenia lasów i utraty źródła utrzymania swoich społeczności. Penanowie od połowy lat 1980. stawiają pokojowy opór, tworząc prowizoryczne barykady na drodze buldożerów niszczących las. Pomimo wieloletnich wysiłków, znaczna część lasów została wycięta bądź zdegradowana; protestujący spotykali się z aresztowaniami i brutalnymi interwencjami policji, wojska i służb leśnych. Premier stanu Sarawak, Sri Abdul Taib Mahmud oskarżany o korupcję i pranie brudnych pieniędzy, donosy o molestowaniu kobiet z ludu Penan przez pracowników firm drzewnych, określił mianem próby sabotażu prac leśnych.

Elektrownia Murum, której uruchomienie przewidziano na 2012 rok, jest pierwszą z zespołu dwunastu hydroelektrowni, które zgodnie z planami centrali, powstaną na terytorium stanu Sarawak. Dalsza realizacja projektu grozi zachwianiem

środowiska rzek, powstaniem rozlewisk a także kolejnymi eksmisjami ludności tubylczej.

Pomimo korupcji, łamania praw człowieka i autorytarnych rządów Sri Abdula Taib Mahmuda, lista jego międzynarodowych współpracowników pozostaje nadal długa. Niedawno za bliskie kontakty z Mahmudem został skrytykowany australijski Uniwersytet w Adelajdzie. Trzy organizacje: szwajcarska Bruno Manser Fonds, Towarzystwo Zagrożonych Narodów oraz Rettet de Regenwald z siedzibą w Hamburgu, wystosowały list do kanclerz Niemiec, Angeli Merkel pytając ją o współpracę premiera stanu Sarawak z Deutsche Bank, któremu przewodniczy Josef Ackermann. Deutsche Bank jest blisko powiązany z Mahmudem: aktywnie finansuje jego nie transparentne przedsięwzięcia.

Podczas walnego zgromadzenia fińskiej spółki paliwowej, Neste Oil, przedsiębiorstwo zostało skrytykowane przez działaczy Greenpeace i Bruno Manser Fonds. Neste Oil szczyci się zaangażowaniem w produkcję biopaliw. Tymczasem prowadząc współpracę z malezyjską spółką IOI, Neste bierze udział w niszczeniu lasów tropikalnych w Malezji i w Sarawak. Przemawiając na konferencji prasowej w Helsinkach, przedstawiciel Bruno Manser Fonds, Lukas Straumann powiedział: „IOI jest dalekie od bycia odpowiedzialnym producentem oleju palmowego. Firma pomija problemy, które powoduje, nie komunikuje się w sposób otwarty i przejrzysty. Powoduje konflikty o ziemię i niszczy lasy o wysokiej wartości”. Odnosząc się do Neste, Straumann dodał: „Uważamy za bardzo dziwne, że europejski odbiorca oleju palmowego, zaakceptował partnera biznesowego działającego w taki sposób”.

Próby pociągnięcia do odpowiedzialności premiera stanu Sarawak trwają co najmniej od kilkunastu lat. Sri Abdul Taib Mahmud nadal może jednak liczyć na pomoc i współpracę świata banków i biznesu. Dyrektor organizacji Survival International, Stephen Corry jest głęboko zaniepokojony kolejnymi posunięciami malezyjskich notabli: „Przerażające standardy rządu stanu Sarawak, sprawiają, że jest on niesamowicie cyniczny, od dekad

z pogardą traktuje lud Penan. Nie tylko zmusza tysiąc osób do opuszczenia domu, gdzie żyli od pokoleń, ale i sprzedaje obszary, które miały służyć jako nowy dom, tak aby mogły powstać nań plantacje. Wygląda na to, że rząd nie zostanie usatysfakcjonowany, dopóki Penanowie nie zostaną zdegradowani do poziomu ubóstwa i nędzy”.

Opracowanie dla „Wolnych Mediów”: Damian Żuchowski

Na podstawie: survivalinternational.org; bmf.chf